BAZELE CONCEPTUALE ALE CONTABILITĂŢII ŞI ROLUL ACESTEIA ÎN SISTEMUL DE MANAGEMENT AL ENTITĂŢII

Valeria TUHARI

CZU: 657.1:334 valeriatuhari@gmail.com

În contextul tranziției de la o eră tehnologică la o alta mai dezvoltată, relațiile economice s-au schimbat, iar conceptul de contabilitate, care ar trebui să reflecte rezultatele acestor relații, a evoluat sub influența a numeroși factori economici și sociali. În prezent, relațiile economice se află la un nivel de dezvoltare în care informațiile nu trebuie să fie doar de natură economică, ci trebuie să reflecte și aspecte sociale și demediu, ceea ce impune anumite cerințe privind conținutul raportării, atât financiare, cât și ne financiare.

Un punct important în evoluția conceptului de contabilitate este faptul că secolul XX a fost caracterizat de numeroase societăți cu capital străin, societăți transnaționale și corporații, pentru care întocmirea conturilor a fost foarte problematică, deoarece trebuiau întocmite două versiuni de conturi, în funcție de apartenența investitorilor la jurisdicții diferite, pentru a satisface nevoile de informare ale acestora.

Lucrarea de masterat prezentată este structurată în introducere, trei capitole și concluzii și recomandări. Primul capitol explorează aspectele teoretice ale subiectului studiat: oferă terminologia tematică; examinează cadrul legislativ și de reglementare care guvernează contabilitatea în contextul subiectului și analizează sursele economice care abordează diverse aspecte și perspective în dezvoltare a conceptului de contabilitate și de organizare a raportării. Al doilea capitol examinează și analizează politicile contabile ale unei întreprinderi, ia în considerare aspectul practic al contabilității sintetice, examinează principalele elemente ale metodei contabile și dezvăluie impactul întreprinderii asupra organizării contabilității, precum și conținutul și indicatorii de raportare financiară. În cel de-al treilea capitol este prezentat calculul indicatorilor financiari pe baza cărora se iau deciziile de management, fiind specificată compoziția indicatorilor ne financiari oferiți de tendințele moderne – indicatorii pentru raportare și raportare integrată, cunoscuți sub denumirea de GRI. În compartimentul Concluzii se prezintă principalele rezultate obținute în urma investigării, prin accentuarea principalelor aspecte care au influentat organizarea contabilității în Republica Moldova. Tot aici sunt înaintate recomandări pentru a îmbunătăți anumite aspecte ale organizării contabilității la intreprinderea analizată.

Importanţa şi metodologia cercetării. Problemele evidențiate sunt o dovadă a *relevanței* subiectului ales pentru atelier. Scopul acestei lucrări este de a înțelege mai bine abordările conceptuale și metodele de organizare a contabilității, de a constata

impactul acestora asupra organizării contabile a unei anumite întreprinderi, precum și de a identifica domeniile de dezvoltare potențială în utilizarea datelor contabile. În conformitate cu scopul propus, sunt definite următoarele obiective ale lucrărilor atelierului. **Cercetarea a fost realizată** folosind metode științifice, precum: sinteza și analiza, comparația, clasificarea și analiza sistemului, inducția și deducția, modelarea și abstractizarea, analiza matematică.

Problema privind alegerea conceptului contabil există și la nivel național. Țări precum Republica Moldova, care sunt clasificate ca fiind mici și care au un rol redus în dezvoltarea metodologiei contabile, se confruntă cu dilema de a crea un concept contabil național pe cont propriu (formarea conceptului contabil, dezvoltarea cadrului legislativ și de reglementare) sau de a crea o simbioză bazată pe principiile mai multor modele contabile, care vor determina organizarea contabilității și procedurile de raportare a fiecărei întreprinderi aflate sub jurisdicția națională. În plus, dezvoltarea spiritului antreprenorial și apariția unor noi activități de afaceri este însoțită de o creștere a importanței informațiilor contabile în domeniile managementului, controlului și analizei afacerilor. Actualitatea, calitatea și fiabilitatea acestor informații sunt asigurate de nivelul ridicat de pregătire și profesionalism al contabilului. Epoca modernă este caracterizată de schimbări revoluționare care au loc în toate domeniile (a se vedea Tabelul).

Tabel

Direcții de schimbare în sectorul de afaceri

Domenii	**Vechea paradigmă**	**O nouă paradigmă**
Piața	Conformitate	Concurs
Valori	Hard	Soft
Transparență	Închidere	Deschidere
Tehnologia ciclului de viață	Orientare a produsului	Orientarea către funcție
Relațiile cu partenerii	Trimitere	Symbiosis
Percepția timpului	Saturație (expansiune)	Aprofundarea
Guvernanța corporativă	Excepție	Pornirea

Sursa: elaborat de autor în baza surselor [1], [2]

Îndrumarea juridică și metodologică generală a contabilității în Republica Moldova este asigurată de Guvernul RM și de Ministerul Finanțelor al RM. În conformitate cu Programul de reformare a contabilității în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) în Republica Moldova, se depun eforturi continue pentru îmbunătățirea sistemului de reglementare juridică și metodologică a contabilității, bazat pe menținerea unui sistem de documente de reglementare pe patru niveluri. În prezent, contabilitatea este „limbajul” afacerilor prin intermediul căruia informațiile financiare și nefinanciare sunt comunicate utilizatorilor interesați

de acestea pentru luarea deciziilor (manageri, proprietari, investitori, autorităţi fiscale, analişti financiari etc.). Manageri isunt interesaţi de informaţii privind costurile, rentabilitatea fiecărui tip de produs, preţul, pentru a lua decizii privind cea mai eficientă sau cea mai optimă combinaţie de tipuri de producţie în vederea maximizării profiturilor. La rândul lor, proprietarii (investitorii şi acţionarii) sunt interesaţi de alte informaţii care să le permită să evalueze eficienţa investiţiilor lor şi să ia decizii cu privire la investiţiile viitoare. Toţi aceşti factori afectează organizarea contabilităţii, în ciuda standardizării naţionale. Diferenţele contabile pot fi identificate peste tot, ele se reflectă şi în politicile contabile ale societăţii.

Pentru a lua decizii, conducerea unei întreprinderi are nevoie de informaţii despre o gamă largă de aspecte, ale căror date nu se limitează la situaţiile financiare. Situaţiile financiare permit utilizatorilor externi şi interni să evalueze situaţia patrimonială, stabilitatea financiară şi solvabilitatea unei întreprinderi şi prezintă indicatori legaţi de costul producţiei şi/sau al serviciilor, dar indicatorii nefinanciari ajută la previzionarea, evaluarea şi eliminarea riscurilor, precum şi la îmbunătăţirea calităţii produselor şi la creşterea rentabilităţii producţiei.

Principala concluzie este următoarea: sistemul de raportare din Republica Moldova cumulează prevederile celor două modele contabile analizate, după cum reiese din reflectarea principiilor şi caracteristicilor calitative preluate din cele două directive. Modelele anglo-saxon şi continental de contabilitate influenţează conceptul de organizare contabilă în Republica Moldova. Acest lucru este confirmat de faptul că IAS-urile sunt ajustate pe baza principiilor şi orientărilor din IFRS şi din Directiva 2013/34/CE.

Referinţe:

1. BOGHEAN, F. *Aspecte teoretice şi practice pentru o guvernanţă corporativă eficienta*. Bucuresti: Pro Universitaria, 2019.
2. KAZ, E., KRAKOVETSKAYA, I., NEKHODA, E., REDCHIKOVA, N. *Business models of companies and sustainable development*. Tomsk Publishing house of Tomsk State University, 2020.

Recomandat

***Irina GOLOCEALOVA**, dr., conf. univ.*